Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Madsen, Oscar.
Titel | Title:	Den vilde Vin.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1891
Fysiske størrelse | Physical extent:	142 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

OSCAR MADSEN

DEN VILDE VIN

I. H. SCHUBOTHES FORLAG

OSCAR MADSEN

DEN VILDE VIN.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF I. H. SCHUBOTHES BOGHANDEL.

Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover)

1891.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DEN VILDE VIN.

Det hændte — —

Det hændte, naar ved mit Arbejd jeg sad,
mine Tanker blev sært forfløjne:
der saa' imod mig fra Bogens Blad
to straalende, lysblaa Øjne.

Jeg kendte de Øjne, som til mig lo,
og forstod i Blikkene Sproget:
Det var dine milde, trofaste to,
som over mit Arbejd vaaged.

Det var dine Tanker, som var mig nær,
naar du ej selv var til Stede,
som gav mit Liv først dets rette Værd,
dets Værd i Sorg og i Glæde.

Og blot de Øjne ser venligt til,
mens Sæd jeg lægger i Mulde,
saa gror der Fremgang for alt, jeg vil,
og alting gaar, som det skulde.

Mellem Slagene.

(Foraaret 1887.)

Der kom atter Ro i Lejren, et Felttog var til Slut,
hvor det stundom gik hedt til, kan vel hænde.
De havde hverken knebet paa Raab eller Krudt,
og paa én Gang var saa Slaget til Ende.
Og Hærene iagttog kun hinanden som før;
Generalerne holdt Mønstring med lidt slattent Humør,
saa' efter, om det tyndede i Skarerne,
og tav saa mærkværdig med Fanfarerne.

Saa stille der blev, som om alt var forbi.
En Smule Tiraillørkamp paa Fløjen,
et enkelt Par Skud fra et Flankebatteri, —
det var næppe, at man lugtede Røgen.
Knapt nok, at man fik snappet af den fjendtlige Hærs
Marodører et Par Stykker og klynget til Vejrs;
ellers biede man rolig paa Chancen
og havde bare travlt ved Ambulancen.

Og alle vi, som før havde, hver paa sin Plads,
nok at gøre med at spejde mod vor Fjende,
faar et hyggeligt Hvil til et fredeligt Glas
om et Vagtbaal bag Lejrvolden inde.
Vi spørger nyt om mangen en brav Kammerat,
om den, som desertered, og den, som løb grassat

og kom for nær den fjendtlige Skanse —
kort sagt: vi hviler ud — paa vore Kranse.

Hvad vi vandt, hvad vi tabte i Døgnets hede Kamp,
det søger vi forskende at finde.
Billeder, som sløredes af Slagets Røg og Damp,
atter stiger frem for vort Minde.
Vi spørger os i Alvor, hvorfor vi drog ud,
som havde vi forlængst ikke lært at staa for
Skud —
vi Rekruter i den evig unge Garde
med Sandhedens og Frihedens Kokarde.

Var det ogsaa Folkets Lykke, vi vied vor Hu,
traf dets Skuffelser, dets Glæder os hjemme?
Løfted os dets Skæbne fra det flygtige Nu,
og dirrede dets Sorg i vor Stemme?

Var det ærligt vor Mening for dets Fremtid at slaas?
Eller drev vi bare med paa det løse, paa Trods?
Stilled vi for Alvor til Paraden?
Eller søgte vi kun Sjovet i Gaden?

Og fælded ej vor Økse en livsfrodig Skov
for at vise blot, at vi var de stærke?
Lod vi ej imellem den haarde Hestehov
— som Attilas — et Agerland mærke?
Sved vi ej en Hytte for mange her og der?
Og plyndrede vi aldrig, vi, Kulturens egen Hær,
— Pietisterne til skrækkende Eksempel —
et ærværdigt og fredhelligt Tempel?

Om vi bødede en Gang nu, hvor fejl vi har traadt,
før til Marschen atter lyder Signalet?

Om der blev Tid at angre en fornægtende Spot,
før Hanen for tredje Gang har galet?
Tid til at modnes for en ungdomskaad Slægt,
der har Fædrelandets Lykke og Tarv i Varetægt —
Tid at rette Deviserne i Flagene,
mens vi nu puster ud — imellem Slagene.

For Tid det er at standse og sunde sig lidt
efter Larmen, som døvede éns Øre,
gaa sig selv paa Klingen og spørge, hvor vidt
man i Grunden lod sig frivillig føre.
Erkende sine Fejlsyn, det skæmmer ingen Mand —
kom man altfor langt med Strømmen, faar man hale
i Land,
og besé — efter Brølene og Talerne —
dem, man selv satte op paa Piedestalerne,

gaa dem efter i Sømmene en Gang med Kritik
uden Hensyn til Poul eller Peter,
om man gjorde med Alvor et ærligt Bestik
eller fulgte blindt de falske Profeter.
Har man ligget paa Maven for en aandløs Gude-
krop,
kan man børste sine Bukser og rejse sig op.
Saa' man Fyret i det taagede fjærne, —
én Gang maa skelnes Lygtemand fra Stjærne.

Og var du selv for rask til de haanende Spark,
naar du syntes, det gjaldt at rydde Vejen, —
lagde du Torpedo under Slægternes Ark
og fandt, at der var Mening i Legen, —
var du med at sløjfe Mure og sprænge en Bro —
se i Stilstandstimen paa Tingen med Ro

og sig, skjøndt du var iltrest til Choc'et:
Gudskelov — alt fik vi dog ikke rokket.

Den lyder kækt nok, Fablen om den enkelte Uhlan,
der red forud og erobrede Stæder.
Men sundest dog, om Manden for den byggende Plan,
Pioneren, i hans Sejersfodspor træder.
Han gør beskedent Regning med Folkets Vel som Vært,
og døver han end ej en „evropæisk Koncert" —
hans Spadestik, i Muldjorden klingrende,
vejer op vel mod en Piften i Fingrene. — —

— — Det Dødvand, vi nu kender — hvad varsler
det om?
Er Forliget herefterdags kun Normen?
Eller trækker det mon op mod en knusende Dom?

Er det Havblikket bare før Stormen?
Hvad betyder vel det Hele? Hvad monstro er der sket?
Er der Krig eller Fred eller Nevtralitet
af den Slags, som staar bevæbnet til Tænderne? —
De Spørgsmaal faar gaa videre til Kenderne.

Men ét er vist: Hvad Lod der er vor Fremtid bestemt,
og hvor de gaar, de kommende Baner, —
de varsles ikke ind mer af Stormklokkens Klemt
og ikke af de brandrøde Faner.
Kan hænde kom vor Rydning alt Bunden for nær,
maaské har mangt vi jævnet, der bedre var værd;
bli'er vi ved — vi ser ej selv, hvor det ender,
før Tampen os paa Ryggene brænder.

Der raader jo i Livet en Nemesis-Lov
for den, der graver Grave til andre;
og nægtes kan det ikke, Historien var flov,
om selv vi skulde sammesteds vandre.
Og tænk, om det nu gik os saa helt desperat
med vor vilde Løben Storm mod den ordnede Stat,
imod Kirken — ja, bare mod Ministrene,
som i gamle Dage Samson med Filistrene!

Nej, er vor Friheds Udsæd alt moden til Høst,
saa gjælder det at rense den for Avner.
Der er stille Folk i Landet med Trang til bedre
Trøst
end bare et: „Hæng i, Københavner!“
Har vi revet ned i Kaadhed — nu bygger vi Bro:
Respekt for Folkets Minder, dets Skikke, dets Tro.

Hvor vi før blot lo ad Manglerne og Skæverne,
dér maa slides nu — ja, spyttes i Næverne!

Hus skal der rejses. Her er Byggejord nok,
der er Gavntømmer nok i vore Skove.
Her er ventende Krav, som sig trænger frem i Flok,
saa snart vi til Værket tør os vove.
Og her er Folkets Hjærtelag, saa trofast og rigt,
der lønner os vor Gjerning, som var den ej vor Pligt.
Dets Odelsret, dets Adelssind, dets Lykke, —
det er Huset, som det gjælder at bygge.

En mærket Mand.

Han tog mod saarende Blikke
og ynkende Skuldertræk.
Den hviskende Klaffer fandt ham
samvittighedsløs og fræk.

Og Verden drog sig tilbage
og stængede ham sin Dør.
Han løftede sit Hoved
saa fri og saa frank som før.

Han lo ad Hobens Daarskab,
dens Spot, dens giftige Slam. —
Han græd, naar han ensom rødmed
over sin egen Skam.

Fra Esromsø.

Snart er den endt, den lyse, varme Dag,
dens sidste Toner brister over Vandet,
mens hvert et Bølgeslag,
— et søndret Vrag, —
mod Breddens glatte Kiselsten er strandet.

Og Søen ligger som et Marmorskjold,
hvor Mørkedøden Farvedagen dræber.
En Skønhed uden Fold,
saa kysk og kold
som rene, uberørte Jomfrulæber. —

I denne Skumringsstund faar Savnet Fred,
de altid vaagne, travle Længsler tier.
Imod den stille Bred
i Vesterled
de blaaner bort som fjærne Melodier.

Og Natten ruller frem sin Glemselsstrøm.
Var Dagens Tanker aldrig saa forfløjne,
den vugger dem i Drøm,
saa mild og øm
som Moders Kys paa Barnets lukte Øjne.

Saa tit paa dig jeg tænker — —

Saa tit paa dig jeg tænker,
blusser min Pande hed.
Vemodsstrømme sig sænker
over mit Hjærte ned.

Jeg lytter til Melodier,
jeg én Gang kendte godt,
og vandrer ad gamle Stier,
min Barnefod har traadt.

I stille, drømmende Haver
færdes jeg nu som før,
og skimter bag Gærdets Staver
en Flig af dit hvide Slør.

Saa tit paa dig jeg tænker,
er atter jeg ung og glad.
Stille min Sjæl sig sænker
i duftende Rosers Bad.

Mellem Grave.

Over sunkne Mure,
hvor Mindet gøgler
Billeder frem
af skinnende Søjler,

af hvide, statue-
smykte Paladser
og myldrende Liv
paa Gader og Pladser, —

over Templer og Altre,
nedbrændt til Aske
og bredt over Grunden
som Dødningmaske, —

træt flytter jeg Foden
med trætte Miner.
En Marius paa mit
Kartagos Ruiner. —

Med spejdende Blik
jeg søger i Gruset
de Gudebilleder,
Templerne hused'.

Men Tomten er død
og til Dvale bunden,

thi Plovfuren skrev
sit Ban over Grunden.

Og Staden som Gravhøj
under sig gemmer
Torsogudernes
søndrede Lemmer. — —

* * *

— Jeg er ikke ene:
trindt om jeg kender
Skikkelser, som jeg
kaldte for Venner

med samme trætte,
raadvilde Søgen
i Asken, som er
over Tomten føgen.

Jeg kender dem, véd
deres skjulte Tanker, —
Hjærter, som Takt
til mit eget banker,

Sjæle, som gærne
Alterild tændte
for Fremtidens Guddom,
den ubekendte.

Gærne for ham
de sig vied til Præster. — —
Hvad søger de her
blandt det svundnes Rester?

Jeg troede dem fjærnt,
i Færd med at bygge

det gamle Babel:
Menneskelykke. —

Eller ser jeg kun Genfærd
ved Graven dvæle
og ikke de stærke
Tvivleres Sjæle?

Ej Tiden med søgende,
trætte Miner —
en Marius paa sit
Kartagos Ruiner?

Ved et Sølvbryllup i Høst.

Nu Storken og Svalen
til Syden er fløjne,
Dagen bliver kortere, og Natten er saa lang.
Alle de Smaablomster har lukket deres Øjne,
medens Høsten nynner dem ved Vuggen en Sang.

Og hører du derude en dæmpet Akkord,
Susen i Kronerne foroven?
Nu tager Somren Afsked, nu drager den jo bort,
hvisker sit Farvel igennem Skoven.

Det løftes paa Vindens
de svulmende Vinger,
vokser til en Salme over Tidens Sarkofag.
Men fra Høstens Løvfald som Føniksfuglen svinger
Kærlighedens Højsang sig med jublende Tag.

Der huser jo i Sjælen en højere Trøst,
Haabet, det lægges ej i Mulde,
og Hjærtet har sit Foraar, det har sin gule Høst,
luttres gennem Vinterstorm og Kulde.

Vi bringer vor Hilsen
til eder, som stævned
stærke ved jer Kærlighed ad Livets Alfarvej.
Mange Ungdomsdrømme med Vejens Støv blev jævnet,
flere blev til Sandhed dog og skuffede ej.

Og Blomsterne, som dryssed i Vaaren deres Sne,
— Blomster fra Hjærtets varme Troper —,
som rige, skønne Frugter i Gærning I dem se:
nu er Høsten kommen med Oktober.

Vel Hjærtet skal ældes
og trættes éns Arme,
stakket kun er Vaarens og Sommerens Frist.
Træerne maa fældes jo, førend de kan varme
i den lange Vintertid bag Ovndørens Rist.

Men medens Høstens Blade de hvirvles i Dans,
— Løvet i Lundene det falmer —,
saa fletter vore Ønsker i eders Brudekrans
Bladene fra Ungdomslandets Palmer.

Romeo synger til Julie.

Der svømmer en Stjærne i Nathimlens dunkelblaa
Flod,
den kaster sit Glimmerskær over Taarne og Kupler,
den lyser mod Maalet frem for min hastende Fod,
mens mit Hjærte Gensynets Fryd i Møde alt jubler.
Jeg øjner en Skikkelse, mørk mod et lysnet Gardin,
jeg skimter en Flig af et let og flagrende Lin,
der vifter imod mig hist oppe fra som et Banner.

Jeg svinger mig over Balkonens gitrede Karm
og kender det bløde Tryk af en favnende Arm,
mens to Læbepars stammende Elskovsord i hinanden
sig blander.

Verona nu kalder sin Ungdom til ridderlig Færd,
de rustes at drage til Kampen med Spyd og med
Lanse.
Jeg bliver alene tilbage, hvor du er mig nær, —
hvad ænser jeg Slagmarkens Hæder og Sejrenes
Kranse?
Din Elskov har drukket mig Blodet af Aarerne ud,
har døvet og blindet min Hu for hvert manende
Bud,
dine Kys mit Mod og min Manddom uhjælpelig
stjæler.

Min Kamp er imod dine Øjnes betagende Magt —
sløres de for mig, da viger jeg veg og forsagt;
men min skønneste Sejr er, naar dig for Fode be-
sejret jeg knæler.

O elskte, dit Blik er som Sydlandets glødende Kvæld
med Ildfluer tændt paa hver Kvist af de sorte Cy-
presser.
Din Aande er sød som Magnoliens duftende Væld,
i din Tale er Højtid med Klokker og Kærter og
Messer.
Som de Marmorstøtter, de graver fra Fortiden ud,
er din mejslede Skønheds Glans udødelig prud,
naar du sænker dit Klædebons Flig fra den blæn-
dende Skulder.

I din Latter bor der en Tarantella saa kaad,
men Lavaglød i din Lidenskabs tunge Graad,
og din Længsel blaaner som Middelhavet, der langeligt ruller.

Der svømmer en Stjærne i Nathimlens dunkelblaa Flod
mellem drivende Vrag af Solrødens synkende Skyer.
Den lyser mod Maalet frem for min hastende Fod,
hver Aften dens evige Glans og din Skønhed fornyer.
Jeg svinger mig over Balkonens gitrede Karm
og kender det bløde Tryk af din favnende Arm,
medens Mund imod Mund i forventningsfuld Andagt sig bøje.

Saa steder til Glemsel vi Timernes Uro og Kiv,
og udenfor — fjærnt fra os — lever Verden sit Liv —
mens mit Liv er din Favn, og min vide Verden
dit straalende Øje.

I en Stambog.

Gammel og forslidt er jo Solvejgs Sang,
hun, som vented sin Bejler hele Livsdagen lang.

Men den unges Sind spreder stadig Glorie
over den gamle, forslidte Historie,

og tror Evangeliet, hun har forkyndt:
Naade og Frelse — selv for en Per Gynt.

For én Tro ej rokkes af Trosfornægterne:
at Solvejg har Døtre — langt ned gennem Slægterne.

Ungdom.

Ungdom, er du kommen, saa vær velkommen hid!
Er det dig, som jeg føler brænde i min Pande?
Er det dig, som har fyldt mit vintertrætte Sind
med et Pust fra dine Eventyrlande?
Nu, saa op med hvert et Vindu, lad Vaaren suse ind,
fylde min Tanke og svale min Kind.
Ja, kom til mit Hjærte, du store Helligaand,
bryd alle Savnets Lænker og Evnebristens Baand,

pust Luft, pust et Stormvejr i min Lunge.
Kom ikke som en Hvisken i Templets Virakduft,
kom som en vældig Susen i Foraarets Luft,
giv Ildord og Flammedaab min Tunge.

Ungdom, du er kommen, ja, jeg føler, det er Vaar,
Snart sig ud vil folde de unge, friske Blade
for hvert Glimt af Solen, for alle Livets Kaar,
Prøven forestaar:
der skal saaes, der skal høstes og sankes i Lade.
Armen spænder Musklen saa frejdig og sund,
jeg har drukket af den evige Kilde,
hvor den risler ud fra den dybe Grund, —
aldrig forgængelig —
tidlig og silde.

Ungdom, du er kommen med Længsler uden Tal,
med spirende Anelser, drømmende Gaader.
Du har øst i mit Hjærte af Kærlighedens Væld,
det urgamle Fald,
hvis hemmelige Dybder ingen raader.
Sælsomme Runer med dunkel Tryllemagt
paa mig har du lagt,
Løsningen at gætte kun jeg lærte.
Selv maa jeg kæmpe mig til Sejren i den Dyst,
selv maa jeg styre mod den dæmrende Kyst
af den ukendte Verden i mit Hjærte.

Ungdom, du Tryllevaand, kostbare Guld,
Ædelsten for alle, du dyreste Spange!
Læg du Haabets Trivsel ned i mit Arbejdsmuld,
ryst mig Ønskehatten fuld
af Foraarssange!

Lad Vinteren kun komme, saa snart, som den vil,
den Tid, da al Livsaande sover, —
en Tone af dit klingende, evige Strængespil,
et Glimt af Vaarens Ild
skal bære mig derover.

For Bonden.

Den 28. Juni 1885.

Ved Folkefesten i Kærehave Skov.

Ja, vi elsker dette Landet
med den lyse Dragt,
sommerbroget, farveblandet
om sin Skulder lagt;
stærke, kærnesunde Bønder
dyrker frit dets Jord,
og vi elsker dem som Sønner
af vor egen Mo'r.

Lad kun eders Fjenders blinde,
hovmodsfulde Nid
endnu Brændemærket finde
fra jer Trælletid.
Vi har Tro paa Danmarks Bonde,
véd, hvortil han dur,
stoler paa hans jævne, sunde
ærlige Natur.

I har stridt i vore Krige
med jer sejge Trods,
før I kaldtes vore Lige,
har I blødt for os.
Eders Ros den var dog større,
naar I værged kækt,
hvad den vandt i ni og fyrre,
vore Fædres Slægt.

Nu I staar ej længer ene,
over Landet ud
løfter Frihedstræets Grene
sine ranke Skud.
Men I bar dog Dagens Møje
paa jer brede Ryg,
mens vi andre dvaske, sløje,
laa i Slummer tryg.

Vi vil Bro dèr, hvor de gamles
Skillemærker stod.
Land og By skal atter samles,
Skud af samme Rod.
I, som løfted først den tunge
Fremtidsgærnings Vægt,
tag en Hilsen fra vor unge,
frihedskære Slægt

Farvel.

Saa er Du da rejst: Du er draget af Land!
Der er øde og tomt i min Stue.
Ensom jeg sidder tilbage og kan
kun længes bort mod min Drømmestrand
med Mindernes Bavnelue.

Ja, der er øde og trist i min Vraa
og alting er koldt derude.

Minderne kommer og banker paa:
som arme, vildsomme Fugle slaa
de Vingen til Blods mod min Rude.

Jeg drømmer om dig og om Sydens Væld
af Sol over gyldne Dage. —
Saa falder der fra mine Øjne Skæl:
hun, til hvis Elskov jeg staar i Gæld —
hun kommer aldrig tilbage.

Og jeg maa nøjes med Tiden, som svandt,
og som jeg letsindig lod svinde
uden at skatte ret, hvad jeg vandt
i dig, — og saa tænke tilbage iblandt
paa min Ungdoms fagreste Minde.

Og Tiden vil rinde møjsommelig hen
i Dagenes langlige Kæde.
Og vist jeg véd, vi skal ses igen.
Men saa vil du kalde mig koldt „din Ven“,
for en fremmed — din Mand — er til Stede.

Farvel da — og Tak for hver svunden Dag
med Skyer og Solskins-Strimer,
for vort Samlivs Lykke i Storm og Mag,
for Eftervé og for Savn og Nag
som for de sødeste Timer!

En Vise om P. A. Heiberg.

I Studentersamfundet 20. Marts 1886.

(Efter Opførelsen af „De Vonner og Vanner").

Han skød sine vingede Pile
mod Dumhed og Flitter og Løgn,
han stedte til Sygemands-Hvile
Aarhundredets haltende Døgn.
De Folk med de udenvælts Nykker,
de rysted, hvor Pilene fløj;
han slog, saa at Støvet det røg
af gamle Parykker.

Saa drev de tilsidst ham af Landet,
og Tankerne sattes paa Græs,
at Racen den ikke blev blandet,
den ægte: de hellige Gæs.
De værned saa vel Kapitolet
og drev hver en Galler paa Flugt,
mens Aanden med Ris fik sin Tugt,
til ret den blev skolet.

Nu glider i kampfulde Stunder
hans Skygge, en Dødssejler, frem,
og vækker Filistrenes Under
og maner hans Minde blandt dem.
De kender ham atter paa Taget,
de prøved hans Piskeslags Vægt,
vi kender os med ham i Slægt
og hilser med Flaget.

Endnu har vi nok af Despoter
af Stjærner og Nøgler paa Bag,
og Ordener paa Idioter
man hænger den Dag jo i Dag.
Hans Spot over „Indtog“ vi sander,
paa Gaderne flunker „de blaa“,
og værdige Sønner vi saa'
af Vonner og Vanner.

Men dèr, hvor den hejbergske Svøbe
slaar løs under lystige Knald,
vi lærer vort Fribrev at købe
paa Aanden, som følge vi skal.
Ej mer de af Landet ham driver,
han bliver og kæmper med os,
til Tankerne, hvorfor vi slaas,
os Sejeren giver.

Sommernat.

Den lyse Sommernat
har bredet ud sit Slør
og Maanestraaler kæmper imod Skygger.
Det damper over Krat
og over Kærets Rør,
hvor Mosekonen silde staar og brygger.

Den lyse Sommernat,
den lokker Minder frem,
der væves ind i Maanestraaler bløde.

Hvor dvæler nu min Skat, —
til hendes fjærne Hjem
min Tanke gaar og til vort fagre Møde.

Du lyse Sommernat,
som suger Længslen tyst,
mens sagte Hjærtets Højtidsklokker kimer!
Vær du mit Vidne, at
jeg husker klart og lyst
hver vaagen Drøm fra dine Dæmringstimer!

Til mine Forældre.

Nytaar 1886.

Tak for det Aar, som er nu til Slut,
for fælles Gærning i Sorg og Gammen,
for Raad, som sjælden jeg har fortrudt,
fra alt, vi levede sammen!

Tak for I hjalp mig, saa tit det kneb,
naar det bar frem imod onde Dage.
Tak for de trofaste Hænders Greb,
som hjalp mig Korset at drage.

Og Tak for alt fra min Barnetid,
som nu først Mindet forstaar at samle,
for Ros og Kærtegn, for alt jert Slid,
I to velsignede gamle!

* * *

Vor Tid har Tvedragt og bitre Ord
og Tanketog under skilte Faner,
fordi hver Slægt paa sit eget tror
og skriver selv sine Baner.

Men rev end Døgnet vor Tanke med
i Kampens Flugt — vi var ilde farne,
fandt vi ej Fristed og Hvilested
ved Hjemmets fredlyste Arne.

For dèr er Øjne, som mildt kan sé,
og dèr er Baand, som kan trofast holde,
trods alt det Had og den Tvivl og Vé,
der nu gør Hjærterne kolde.

* * *

Den unges Sind har saa iltre Krav,
vil helst i Stormskridt mod Maalet ile.
Tak for den Arneplads, I mig gav,
saa tit jeg trængte til Hvile!

Tak for I gav mig af eders Ro
i Kurs mod Fjærnfyr paa Nattevagter —
fordi I heled en skørnet Tro
paa Livets samlende Magter.

En ærlig Tak for det Hjærtely,
hvorhen vi længes, om bort vi drage.
Gid den maa sprede et Nytaarsgry
om eders graanende Dage!

Henrik Ibsen.

Paa hans tredsinstyveaarige Fødselsdag.

Der stryger fra Synskredsens Søndenbræm,
fra Sollandets Kyster klare,
vugget paa brede Vingekast frem,
op imod Nord, mod de tusind Hjem,
en sælsom Trækfugleskare.

Dér slaar de sig ned paa de yderste Skær,
som langt ude lukker for Synet,

sidder og varsler det kommende Vejr, —
mørke Fugle med stride Fjær
og Ørneblik under Brynet. — —

Den Fugleflok har sin egen Forstand,
det er levende, vingede Tanker.
De skikkedes ud fra en ensom Mand
med Hilsen og Bud til det gamle Land
under Taagens drivende Banker.

For kært er Fjældet og kendt er Fjord,
som ligger i Dagen fremme.
Vide gik deres Trækfuglsspor,
men i dette Land mod det kolde Nord
her fødtes de og har hjemme.

Her spiled de Vingen en vaarlig Stund, —
agter stod Maagernes Skare —
og tumlede kækt sig af Hjærtens Grund:
overbord med Fornuftens Ballast kun,
for dejligt er det at fare.

Her drømte en Gang de om Liv og Daad
og følte Modet sig ranke
til Ridderfærd, til en Dyst saa kaad,
her voksed i dem under Tvivl og Graad
Kong Hakons sejrende Tanke.

Og her de lærte at slaa i Glem
Dalluftens Fuglekvidder.
Lavlandslivet blev kvalmt for dem,
til Højdeflugten de stunded frem
mod de vinterfrysende Vidder.

Og her det var, at dem Blodet frøs
under Hadet og Kampen og Støjen,
da Kobler af Hunde blev sluppet løs,
da den søvnige Flok skræmtes op af Døs, —
de Dovregubber i Højen.

Saa var det en Nat, at de Tegnet gav:
Mod Syd, mod Solstrandens Favner.
Dernede stilledes deres Krav —
bag deres susende Træk over Hav
sluknede Snelandets Bavner. — — —

Men sidenefter i Høst og Vaar
de gamle Kyster de gæster,
hilser og spørger til Hjemlandets Kaar,
bringer saa trofast den Melding, de faar,
mod Syd til den graanede Mester.

Langsynt de spejder mod Landet ind, —
hvert Vingeløft er en Længsel —
om slørt af Taagen staar Fjæld og Tind,
om Solen rinder, om havsalt Vind
ej snart vil sprænge dets Fængsel.

Men møder de endnu paa deres Tog
over de hjemlige Veje
Gengangerskaren, i Ord og Bog,
som rider, ud fra hver Ravnekrog,
sin braskende Asgaardsreje:

Saa falder der paa deres Vinger Sne,
vinterkold blir deres Aande.
Saa skriger de hæst som Trudsel og Vé
over Slægten, der aldrig skal Frelsen sé,
over Tidens voksende Vaande.

Saa slaar de sig ned paa de yderste Skær,
der langt ude lukker for Synet,
sidder og varsler det kommende Vejr —
Tankefugle med stride Fjær
og Ørneblik under Brynet.

Pinse.

Nu kimer alle Klokker mod Sky,
nu samles Kirkefolket i By
i de gamle, hellige Haller.
Nu ringer Foraaret Pinsen ind
under lyse Kupler af Bøg og Lind,
hvor Klokkerne hedder Konvaller.

Og der er kvalmt i den store Stad,
hvor der levnes kun under Husenes Rad
en Strimmel Skygge ved Muren.

Saa glemmer en Stund vi da Dagens Slid;
én Gud kun raader ved Pinsetid —
den Guddom hedder Naturen.

Den taler ikke i Orglets Brum,
den bygger ikke i Kirkens Rum,
hvor døsigt Kærterne skinner.
Det er en Gud, der har Blomster i Hat
og er lys og kæk som det unge Krat
og har røde, solbrændte Kinder.

Naturen holder sin Pinsefest,
og Du og jeg og enhver er Gæst,
om vi kommer fra Vest eller Øster.
For en fattig Sjæl, der har Klud kun paa Klud,
staar dens Tjenere rede med Højtidsskrud,
for hver syg og saar er den Trøster.

De tusind Tunger fra Pinsedag
har faaet Mæle, paa Bondens Tag
og i Skoven hos Gøg og Sisken.
I den dampende Aften, naar Sol gaar ned,
deres Toner lyder fra Søens Bred
til Takt af Sivenes Hvisken.

Majdagen breder sin Disk og Dug:
hjemlig Kost til vort hjemlige Brug,
ingen kostbare, prangende Retter.
Du lyse Sommer i Pinseglans,
velkommen her paa vort Fødelands
jævne, velsignede Sletter.

Afguderi.

Jeg havde bygt mig et Tempelkammer,
hvor hendes straalende Billed stod.
Paa Altret brændte min Attraas Flammer,
og jeg laa slænget for hendes Fod.

Jeg hængte brogede, dyre Stoffer
omkring den aandløse Billedfjæl,
og bragte aarle mit bedste Offer:
min hede, tørstende Ungdomssjæl. —

Nu er jeg reven af Tryllegarnet,
og Frelserhaanden var haard og plump.
Min Afgud ligger nu knust i Skarnet,
en hæslig, sønderbrudt Torsostump.

Den Gunst, jeg knælende vilde søge,
den var for alle og hver tilfals:
Gudinden bød som en sminket Skøge
til Kys for Penge sin Marmorhals!

Og der er renset af Stormvinds-Svøber
i den besudlede Tempelhal.
Der er ej mér, som min Svaghed røber,
og Plads for d i g kun, som saa' mit Fald.

Den gamle Sandhed — jeg har jo lært den,
saa aldrig mer den kan slettes ud:
En Afgud intet er her i Verden,
og du alene den sande Gud.

Et Digt.

Du vender, et for et, de hvide Blade,
mens Digtets Billeder dig træder nær;
dit Ansigts rene Linjer lunt sig bade
i Lampens bløde, dæmpet-gule Skær.

Den hvide, smalle Haand i Haarets brune,
letkruste Yppighed er smuttet ind,
en enkelt Lok har løst sig fra de andre
og stryger kælent sig imod din Kind.

Og mens du læser, læser jeg jo ogsaa,
jeg læser i din Skønheds aabne Bog,
i Hagens skælmske Kløft, i Kindens Runding,
i Øjets Gløden bag det sænkte Laag.

Ud fra din spæde, sarte Ungdom rinder
et rytmevuggende, henaandet Digt;
det er ej Drømmetant som det, du læser, —
og det er tusindfold saa skønt og rigt.

Der kuler —

Der kuler en strygende Blæst af Nordost,
den lette Jolle, den krænger.
Vinden spiler de hvide Sejl,
Solen brydes mod Søens Spejl,
imens den Skyerne flænger.
I Straalernes Bad
en blinkende Rad
af Bølger om Baaden danser,
og slynger et Skærf af blændende Skum
om Stævnens tjærede Panser.

Vor Jolle skyder som Pilen sig frem,
Skummet staar som en Taage.
Blæsten smælder med Vimplens Flig,
fra Luften lyder det hæse Skrig
af en énsom kredsende Maage.
Man spænder saa vidt,
man aander saa frit
til Søes paa de gyngende Planker.
Brystet fyldes med renere Luft
og Sindet med frejdige Tanker.

Og hejste vi Sejl i den knejsende Mast,
saa lad det staa til imod Havet —
Og mister vi ogsaa et Spir eller to,
saa er det dog bedre end døsig Ro
i Madstrævs-Vrøvlet begravet.

I Kølvandets Spor
bag det knagende Ror,
i Strømbruddets Katarakter —
dèr kaster vi alting, der tynger vor Fart,
hvad ej følge kan, driver agter!

Der kuler en strygende Blæst fra Nordost,
den renser de støvfyldte Lunger.
Saa styrer vi ud mod den sollyse Dag,
i Toppen vi hejser vort Ungdomsflag,
for Vinden flagrer dets Tunger.
Er Jollen kun tæt,
hvad gjør saa et Tvæt
i den saltstærke, havfriske Taage?
Nej, muntert vi flyver for Vinden afsted
omkap med den kredsende Maage.

Santa Maria.

Og har jeg sløset bort min første Kraft,
og har jeg brændt i urén Attraas Brynde,
husk paa, min største Skyld har Tiden haft,
jeg synded, som dens Ungdom maatte synde.

Og sad dens Braad end giftig i min Hæl,
den stjal dog ikke af mit Blod hver Draabe,
den brændte ej Kainsmærket i mit Sjæl, —
end har jeg Mod at tro og Mod at haabe:

Jeg tror paa dig, i dig alt Haab jeg véd,
vær du Guds Moder, hvor nyt Liv begynder.
Bær, jomfruren, den Gudssøn, Kærlighed,
der har Tilgivelse for den, som stred
og faldt, — Velsignelse for den, som led —
og tager bort, af Naade, mine Synder.

Opraab.

Til Vaaben og Værge, du lille Flok,
frem imod Guldkalvens Afgudsblok,
split den i tusinde Dele.
Knus den til Støvgran, ifald du kan,
men kom det ej i Livskildens Vand —
i Diglen før med det hele!

I Diglen hvert vingeskudt Ideal,
vor Fortidsstorhed, vor Nutidspral
med alle de gyldne Løgne.

I Diglen de stammende Længselsraab,
de tomme Ønsker, de blodløse Haab,
som blændede vore Øjne.

Ja smælt det alt til en formløs Klump
med Guddomsbilledets Torsostump —
en bedre vor Fremtid avler.
Er først den store Forsoning sket,
da kommer ogsaa den ny Profet
med Lovens nyskrevne Tavler.

J. P. Jacobsen.

Sart som en Blomst,
en Blomst i Dugg
med sælsomme Farvers Møde,
saa ren i Tegning, saa hed i Duft,
saa spiretung som Skærsommerluft
i sin Grøde.
Og Blomstens Aande blev Toner og Tekst,
og glødende Solluft gav Tonerne Vækst

gennem vaagnende Klang,
gennem spirende Sang
mod højbaarne Digtningers Drømme.

Svag som en Blomst,
en Blomst i Dugg,
som perlende Taarer bade.
Saa fin og kuldskær, saa sart i alt —,
en tidlig Vinter med Isnen faldt
paa dens Blade.
Og gennem det bitre, det nagende Savn
der lyder en Klage, som ej kender Navn,
over bristende Klang,
over døende Sang —
det fagre Blomster, som brødes.

Husker du?

Husker du Aftnerne, lyse, lange,
sammen vi gik, medens Duggen drev paa?
Fjorden som en slyngende Slange,
bølgeskællet, skinnende laa.
Skyerne over de skumrende Skove
smykkede sig i Solrøds-Bram;
Solen sank som et Lys, der fjærnes,
bag om den blaanende Bakkekam.

Halvmaanen stod blandt Skytaager dise,
spændte paa Himlen sit krummede Sejl.
Hen over Vandet en vaagnende Brise
søndred dens Billed mod Bølgernes Spejl.
Flakkende Lysglimt jog ind imod Bredden,
— flimrende, vildsomme Lygtemænd —
drukned i kulsorte Skygger derinde,
fødtes bestandig derude igen.

Husker du Drømmen, som Solen os malte,
mens den bag Skyerne sagtelig gled?
Husker du Luftningens Hvisken, som svalte
Kinden, der brændte saa blussende hed?
Husker du Blomsternes duftende Kærtegn,
Bølgernes kaade, letsindige Spøg,
mens de i langelig vuggende Skvulpen
kælende ind imod Bredden sig strøg?

Hjemad vi gik i Aftnen, den silde;
Blomsterne dufted saa stærkt og saa sødt;
over os lød der en sitrende Trille,
lød, som den kaldte — saa lokkende blødt.
Dèr, hvor saa Vejene krydses, vi skiltes,
Træerne nikked saa søvntungt, saa mat, —
alting saa tyst. — Ak, kunde du sove
i den dæmrende Sommernat?

Graavejr.

Alting er koldt. Alting er trist.
Døsige Blade hænger fra Kvist.
Solen er borte, som straalede før,
Dagen er skjult af et skæmmende Slør,
en støvtæt, sivende Regn.

Taagerne fælder Taarer
over den døde Egn.

Du er jo rejst. Af Længselen hed
Solen og Dagen fulgte dit Fjed.
Derfor Naturen har klædt sig i graat,
derfor jeg sidder tilbage nu, blot
med det fattige Mindetegn.

Taagerne fælder Taarer
over den døde Egn.

Fra Sommerkoncerten.

Kvælende Hede — en trykkende Luft,
tung og beklumret i Salen,
udenfor: Vindens Svalen
og Rosernes Duft.

I Salen Koncerten brusende klang,
Fløjterne sprang
saa satyrkaade, saa ungdomsfrit
i jublende Løb

at vise de svulmende Kræfter.
Besindige Violintoner krøb
sneglende op over Strængenes Plan.
Hoboer og Trommer
kom vandrende efter
med faste, tunge, tænksomme Skridt.
Og hele Hæren, en Tonetitan,
skred frem imod mig med brølende Lunger
og fyldte den lummer-
hedede Luft, som den vilde mig kvæle,
dèr, hvor jeg sad i min pinte Hunger
mod Luft og hemmelig grundede paa,
hvordan jeg bedst kunde stjæle
mig ud i det fri, hvor Himlen
sig hvælved saa ren og blaa
og tusinde Øjne i Blomstervrimlen
i Aftenens Dugtaarer laa.

Da lød der, just som Klangen skulde døve
mig helt, et lille, underligt Tonespil,
og jeg fik Liv igen, imens mit sløve,
klangtrætte Øre lytted spændt dertil.

En lille, sart, vemodig Melodi,
saa fuglefri,
saa let til Flugt med sine Vinger spændte
imod et skønt, fortryllet Drømmeland,
der daged frem bag hvide Taagers Rand,
og som jeg dunkelt syntes, at jeg kendte.

En lille, drømmebaaren Vemodssang,
saa sødt den klang
og dog saa længselssygt, træt af at vente.

Jeg kendte den, den favre Melodi,
der strøg mig tyst og vuggende forbi
med Hjemvés-Vingerne til Flugten spændte.

Men andre Toner over den skar,
mens Violiner og Fløjter
faldt pludselig døvende ind.
Jeg sad igen med et Savn i mit Sind
og sank fra de dagklare Højder,
hvorhen Melodien mig bar.

Jeg spejdede efter hver Tonestump,
der kom igen af den lille,
kvidrende Melodi,
skjult under Klangen, døvende dump,
sløret af Overtoner — en Kilde

rislende, sladrende — dækket af Løv,
groet over af Planteskud, yppige vilde —
naar brød den sig Vej og blev fri?

Tonerne brusede, døved hver Klang
af den, jeg lyttede efter.
Det blev en Flod, som med stigende Kræfter
skød frem over alle Bredder
med jagende Bølgegeledder
i gærende Stormflods-trang.
Jeg følte, hvor Flodbølgen over mit Hoved
slog med sin toppede Skumfraadekam
og rev mig, sløvet, afmægtig, lam
ned fra den slibrige, glattede Bred,
hvor det farlige Sæde jeg voved.

Og just som den sammen over mig gled,
jeg hørte igen den lille,
kvidrende Melodi.
Som en venlig, sladrende Kilde
risled den mig forbi.

Og søde Minders Duft, saa sart og fin,
— en ædel Vin —
imod mig gennem Tonerne der strømmed
fra Barnealdrens fredelige Hjem,
og fra den Tid, da kækt jeg higed frem
med Længsler — der blev altfor tidlig tømmet,

Der var i Klangen lyse Nætters Skær,
en Alfehær
af fagre Billeder, af Raab, der bristed.

Der var et Barn, som gennem Taarer lo,
der var en sejerssikker Jubeltro
paa alle Ungdomsdrømmene, jeg misted.

Saa gemte Melodien sig paa ny
bag stærkere klingende Overfladetoner.
Kun stundom voved den sig frem, men sky,
forsigtig, i en enkelt Klang, der bar
til mine triste Tanker dæmpet Svar.

Men tydelig jeg hørte under Klangen,
som lød saa brusende i Overmod
ud fra det fulde, tonende Orkester,
lig sagte Graad den stille Lyd af Sangen,
der gød de svale Strømme i mit Blod
og atter samled brudte, spredte Rester

af det, som Livet havde tvunget ned,
og som vel nok blir glemt en Gang ad Aare.

Jeg følte, hvor min Kind var blussende hed,
og i mit Øje kendte jeg en Taare.

Korsfarere.

Der er tusinde Rækker, som vælter sig frem,
en myldrende Vrimmel af Kvinder og Mænd,
de kommer fra tusinde vidtspredte Hjem
med Lansen i Hænde og Sværdet ved Lænd
under Korsets enende Mærke.

Af Oldingens Alder, af Ynglingens Aar,
af Rigmandens Højhed, af Fattigmands Kaar
maa de Rækkerne alle forstærke.

De gaar frem over Ørkenens fygende Sand
over Klippernes Stier og Bjærgenes Sne,
de slaar Bro over Flodernes ilende Vand,
de fælder hvert Træ, som ved Vejen de se,
til Lejrbaal, der blusse og brage.

Og Kors-Toget vokser med SneskredetsKraft,
de slutte sig til det med Sværd og med Skaft,
intet Blik, ingen Hilsen tilbage.

Det er ingen Korshær, som drager afsted
paa Bud af en Pave, som Korset dem gav;
det er ej Begejstringens rastløse Fjed
mod Maalet, det store, mod Frelserens Grav
og Jerusalems Tempelpaladser.

Med én glødende Tanke hos alle og én,
en Tanke, der skærper hver sløvet og sen,
én Aand i de talløse Masser.

Der er ingen vajende Banner og Tegn,
som breder sin Flig over Rækkerne hen;
der er ingen Ildtro, som sætter sit Hegn
imod Hunger og Pest og mod fjendtlige Mænd,
der er intet Feltraab i Hæren.

Der er ingen ledende Ildstøtte-Gud,
som strækker sin Haand over Skarerne ud
og har Riget og Magten og Æren.

Det er Rækker, der fylkes af tiende Savn,
af tærende Kvaler og magtløse Raab.
Der lyser for dem ingen manende Bavn,

de drager afsted uden Løsenets Haab,
og uden et flyvende Banner.

Men det Kors, som de bær', staar paa Kappen ej blot,
men det brænder i Sjælen med Had og med Spot
og det bøjer de knejsende Pander.

Det er Tusindaars Synder, som tvang dem paa Vej,
det er Slægten, som vandrer sin Pilegrimsgang.
Mod den vinkende Frelsergrav stiler den ej,
den bringer ej Virak og messende Sang,
der er intet Haab i dens Øje.

Den bærer sit Kors til sin Straf og sin Død
igennem Getsemanes kvalfulde Nød
mod Golgatas blodstænkte Høje.

Den bærer sit Kors, og det knuger saa haardt,
og det bøjer de stridige Nakker mod Jord.
Der gives ej Magt, der kan tage det bort,
der tales ej ud det forløsende Ord,
den trøstende, salige Lære.

Den største ej evned at bære dets Vægt,
ej Kristus — men Slægten, den syndige Slægt
sit Kors til sit Dødssted skal bære.

Den skal bære sit Kors som et tyngende Aag,
der skal bøje hvert Knæled til Andagt og Bøn.
Det skal knække vor Stolthed og spotte hver Klog,
og som én Gang den fattige Tømmermandssøn
skal vi føle os ringe og svage.

Hvert et Blændværk skal briste for, hvad vi forbrød,
og Frelsen skal dø for den kvalfulde Død,
sit Kors skal hver eneste tage. —

Der er rige og fattige, store og smaa,
de følges paa Vejen til Straf og til Bod.
I hvileløst Tog imod Maalet de gaa,
om Vejen end saarer og trætter hver Fod,
og i Støvet maa segne de stærke.

Der er Kejser og Stodder, forskellig i Navn,
de samme i Sorger, i Kval og i Savn
under Korsets enende Mærke.

Valgvers.

De samles til Valg nu — vel mødt igen —
de gæve Mænd,
som ejer de gældende Stemmer,
Arbejdsmand, Bonde og Kræmmer,
Haandværkssvenden fra Værkstedets Stol,
den fine Greve i Karriol —
og Lazaronen i Laser.
For Danmarks Livssag hæng i, hæng i:
en Stump Papir og et smukt Parti
af gode henkogte Fraser!

Frihed? — det kender vi hertillands,
saa pas til Mands
som ud den i Loven blev stykket,
om Loven saa selv blev forrykket.
Friheds Forstand? — vi har mere end nok,
tak være den kyndige, rejsende Flok
med Prøvekuffert og Taske,
som uden at unde sig Rist eller Ro
skænkede ud den fra Kro og til Kro
fra Fad saavelsom paa Flaske.

Fremskridt? — Ja vel, det er det, som vi vil,
— ét, som slaar til
til Behovet i bedre Familjer —
uden Leflen med oprørske Viljer.
Et Fremskridt, som vogter paa Ret og paa Lov,

og holder sig frit for alt nymodens Sjov
og lader sig godvillig tøjre,
et Fremskridt, som vandrer i Krebsenes Gang
mod Maalet — alt efter Parti og Rang
til Venstre eller til Højre.

Fædreland? — vist har vi Fædrelandssind —
højt blusser vor Kind
ved dit Navn, for din Ret, for din Ære,
vi dit Banner i Højden vil bære.
Vi elsker vort Land og med Sværdet i Haand
vil vi trodse hver Stormagt og kløve til Spaan
hver, som løfter imod os sin Stemme.
Langt højere Bjærge saa vide paa Jord
der gives — men lige fuldt trofast vi tror
paa Garderhøjen herhjemme.

De samles til Valg nu — vel mødt igen! —
de gæve Mænd,
som ejer de gældende Stemmer,
Arbejdsmand, Bonde og Kræmmer.
Spil op, Orkester, spil som begyndt!
Blir Bifaldet aldrig saa slattent og tyndt,
det sker jer dog, som I vilde.
En Gang Dirigentens Taktstok blir træt —
saa kommer et Spørgsmaal fra første Parket:
Hvem taler, naar I tier stille?

Nocturne.

Uhret har vist forlængst, det er sent.
I Huset er alting stille.
Værtinden snorker — hun sover for to.
Selv vaager jeg ene og fandt ej Ro
i Søvnen, selv om jeg vilde.

Min Lampe er tændt, den kaster sit Lys
over den lave Stue.
Ved Skrivebordet venter min Plads,
Cigarer har jeg og Vin og Glas
og i Ovnen en munter Lue.

Men jeg faar ej Stunder at sætte mig ned
og tage fat, hvor jeg standsed.
Rastløs gaar jeg tilbage og frem
og maaler i Alen mit fattige Hjem,
som om intet andet jeg sansed.

Jeg standser og ser paa det sidste Blad,
som jeg slap til at faa beskrevet.
Hvor matte Tanker! hvor vege Ord!
Før jeg ser til, er igen paa mit Bord
Papiret i Stykker revet.

Og rastløs begynder jeg saa paany
paa den samme, flakkende Vandring.
I Stuen er hedt, i mit Blod er der Brand,
min Hjærne svimmel, ør min Forstand —
jeg trænger til Luft, til Forandring.

Saa lukker jeg sagte Vinduet op
og læner mig over Karmen.
Jeg køler min Pande mod Rudens Is,
mens der strømmer om mig en fugtig Dis —
min Aande og Kakkelovnsvarmen.

Og jeg ser til Højre og Venstre saa langt
nedover den stille Gade,
hvor hver Skygge tegnes skarpt som med Pren
i Maanens Lys over Gadens Sten —
en rislende Lyskaskade.

Genbohuset staar slukt og lukt
med en Mine, som var det fortørnet.
Langs Fortouget ikke en levende Sjæl.
Fjærnt kun en Lyd af en jærnslaaet Hæl
— Betjenten henne paa Hjørnet.

Maanelyset risler sin Strøm
saa hvid og kold som Emalje.
Op af det hvide løfter sig sort
den slukte Gaslygte foran min Port
som en ledig, ventende Galge.

* * *

Og havde jeg Magten, saa klynged jeg op
de Tanker, der stjal min Hvile.
Tanker, som kom, og Tanker, som jog,
Tanker, som tager mig med paa Tog
paa Langfart de mange Mile.

— De vage Længsler, som lokker ud
fra den stille Færd paa det jævne —
ud til det store, skinnende Liv,
bort fra Hjemmet og bort fra Viv
til Dagens støjende Stævne.

— De stolte Drømme om Herrefærd
ad Tankernes Adels-Veje,
om Magt og Storhed, om Glans og Daad,
hvortil der aldrig blev Plads og Raad
i en Daglejers fattige Eje.

— De gamle Minder fra lystigt Liv
med røde, blussende Kinder —
Kortslag i Bordet og Bægerklang,
Rus og Kyssen og Spil og Sang
og kaade, leende Kvinder.

— De unge Drifter til kampfuld Færd,
der aldrig lader sig tøjre,
til frejdigt Stormløb paa Ærens Dag
i sluttet Geled under Friheds Flag
med Front mod Venstre og Højre! —

Jeg troede dem døde, de Tanker, længst,
som jeg i Galgen gad klynge.
Men de er vaagne, mens jeg er træt,
og de bølger om mig med mit Aandedræt,
og Blodet hører jeg synge.

De trænger sig til mig i Stuen ind,
de kan ikke stænges ude,
selv om jeg tænkte at liste mig bort
og gaa paa en fredelig, snild Akkord
og sidde lunt bag min Rude. —

Saa lukker jeg Vinduet efter et Blik
ned ad den stille Gade,
hvor Betjenten trasker med jærnslaaet Hæl
— ellers ikke en levende Sjæl
under Maanelysets Kaskade.

Uhret mig viser, det gaar imod Dag.
I Huset er al Ting stille.
Værtinden snorker, hun sover for to.
Ene vaager jeg, finder ej Ro
i Søvnen, selv om jeg vilde.

Kong Midas.

Til Fru Didi Heiberg.

De strømmer til, og de bøjer Knæ
i Andagt, de Mænd og Kvinder.
Et Gudedilled for Folk og Fæ —
Kong Midas — se, hvor han skinner!

Kong Midas bor paa sit høje Slot,
hvert af hans Ord er en Perle.
Hans Krone er en Præstekalot,
hans Scepter en udslidt Ferle.

Kong Midas hersker som Drot i Nord
med en Kvindehær af Guvernanter.
„De fede Gloser", „de digre Ord"
er hans hvervede, tro Drabanter.

Kong Midas raader for Lærd og Læg —
et Selskab underlig blandet.
Hans Guld har det eneste ægte Præg
med gangbar Kurs over Landet.

Kong Midas raader for Kunst og Smag;
han har sit eget Teater,
hvor Ordene slibes — ved Folk af Fag —
glatte som gyldne Dukater.

Fagre Ord, der lyder saa sødt,
helst naar de „Sandheden" priste.

Guld, der klingrer saa tomt og dødt
som Spadekast paa en Kiste.

* * *

Saa staar der en Dag, uden Prunk og Pynt,
paa Scenebrædderne inde,
af Jubel hilset, med Had forkyndt,
en Gæst, en Fremmed, en Kvinde.

Ramseth har dyppet sin Pen i Gift
og stukket den bag sit Øre:
blot saarbart Sted til en eneste Rift
Men hvad skal Staklen vel gøre?

Guldet har Klang i den sene Kvæld
ned over de tætfyldte Rader
som et højt og glimtende Straalevæld
fra Kunstens gyldne Kaskader.

Guldet har Livets eget Præg,
det fri, det højbaarne Stempel.
Tavs bliver Lærd og tavs bliver Læg,
Teatret bliver et Tempel.

Kong Midas viger, hans Garde dør,
kvalt i en Vanvittigs Latter!
Jubelen stiger, begejstret, ør,
mod Scenens frifødte Datter.

* * *

Kong Midas raader for Kunst i Nord;
men én Gang Guldet dog mister
sin Glans og bliver til Støv og Jord,
mens hele Blændværket brister.

Helst naar der staar, uden Prunk og Pynt,
paa Scenebrædderne inde,
jubelhilst, skønt med Had forkyndt,
noget fremmed og nyt — — en Kvinde.

Gærderose.

Gærderose, som fanged mit Blik,
vil du for Landevejsslidet mig lønne?
Nysgærrig titter du til mig og skælmsk
fra dit Jomfrubur i det grønne.

Gærderose, frygt ikke din Ven,
drikke jeg vil kun din Aande, den søde,
stjæle et Kys paa din rødmende Mund
ved vort fagre, vort flygtige Møde.

Gærderose, hvem bringer du Bud
om Solskinsvæld i dufttunge Haver? —
Dem, som gaar trætte og sløve forbi,
Kongevejsgærningens Slaver!

Gærderose, ak gem dig paany
ind i dit bladeflettede Leje!
Ensom og træt maa jeg vandre min Gang
frem ad de støvede Veje.

I Kloster.

Saa strøg de glade Stunder, i Hob med bitre Dage,
en Trækfugleflok fra et øde, plyndret Sted.
Det tavse Nag, det vide Savn sad ene tilbage,
og Livet gik i Kloster og tvang sig til Fred.

Det kendte ej Taarer for døde Dages Lykke,
ej médløse Bønner mod det tomme Himmelhvælv.
Det havde nok at gøre med dagstøt at bygge
af det svundnes de sønderdelte Minder sig selv.

Og Livet voksed bort fra sin Ungdoms hede Brynde
og lærte sat at skille mellem urent og rent.
Den Skæbne, der løb vild før, nu skulde sig skynde
ad ny og bedre Baner. Men Livet glemmer sent.

Og naar iblandt det lapper paa den fillede Kofte,
som Landevejsløbet gjorde falmet og slidt,
saa falder det i Tanker, og Tanken vender ofte
tilbage, hvor den fordum har sværmet og lidt.

En Aande, sød af Roser, igennem Luften daler,
med Farver og Klange af én springende Vaar.
Genfødte de vaagner, de elskovssøde Kvaler,
og Kendinger, som aldrig mer for Øje man faar.

Og Livet kalder alle sine Minder af Grave,
de nærmer sig skyggelet paa Gengangerfjed

og vækker gamle Drømme i Klosterets Slave:
lyksalig den, som leved, — lyksalig den, som léd!

Det længes mod at skuffes, mod sit Døgnkaar: at trælle
for Savn og Sorg og Lykkedrøm, der rinder som Sand.
Og Livet lister Vindvet paa Klem i sin Celle
og stjæler sig til Gensyn af Fortidens Land.

Du kom ej som Fredens Due —

Du kom ej som Fredens Due
med Oljebladet i Munden.
En Glød du pusted til Lue,
som ulmede dorsk i Grunden.

Du vakte mig ud af golde
Tanker paa egen Vaande
og lærte paany mig at holde
min Ungdoms Kamplyst i Aande.

Dine Tankers famlende Række
var min første, tvivlfyldte Stræben;
og dine Udfald de kække
fløj én Gang mig selv fra Læben.

Jeg kender din Latters Trodsen,
dens kaade, æggende Pukken
paa Lunets Ret over Tossen
og Menneskets over Dukken. —

Og har du ej Magt at bøde,
hvor Livet slog mig sin Vunde,
saa vækker du fra de døde
mit Had det ærlige, sunde.

Mit Had til de klamme Hænder,
de koldt beregnende Sjæle,

der aldrig til Ungdom kender
og kun for dens Fejl fik Mæle,

Mit Had til Spidsborgerklikken,
som vi har beholdt tilbage:
Vagtparademusiken
fra Oldefædrenes Dage.

Kom, lad os hvile —

Kom, lad os hvile paa Bænken, Veninde,
husk, vi er ene og sammen vi to.
Stille er Vover og stille er Vinde,
ogsaa for os er der Tryghed og Ro.
Bag os den slumrer, den støjende By,
Skæret af Gasblus derinde mod Sky
maler sit taagede Røde.
Her er vi sikre, her er vi fri,
Aftenens dæmpede Fredsmelodi
svæver os sagte i Møde.

Gangstien knitrer ej mer med sit Grus,
døde er Daglivets Toner.
Ude paa Værftet kun Lys i et Hus
og det blinkende Fyr paa Trekroner.
Trist over Byen, dens Sorg og dens Jubel,
løfter en Kirke sin graasorte Kuppel;
snart bygger Maanen sin Bro
ud over Rheden, der nu er i Skygge —
saa kommer Natten med Stilhed og Hygge,
Hygge for Ensomhed, Hygge for to.

To, som sidder paa Bænken fortrolig
med Blikkene vendt mod det ilende Vand,
med Arm i Arm og med Tanker, som rolig
siger hinanden det bedste, de kan,
mens Bølgerne sagtelig skvulper mod Sten,
og en Nattergal fra en løvhængt Gren

synger sin Elskov til hende,
og fra Kastelsvoldens Buskehang
lyder en smægtende Valdhornsklang,
der vækker hvert slumrende Minde.

Og ude i Sundet glider der tyst
en Damper frem. Det skinner saa lyst
ud fra Kahyttens Ruder.
Og Øjet følger den Vej, den drog,
med Skum om Bougen, om Skruen Kog,
som om den bar i sit Jætteskrog
vor Fremtids fri Argonauter-Tog
og alle Fremtidens Guder.

Til

Holger Drachmann!

De sad dèr, de pæne Mænd,
ved Dug over Disk
og stak til Dagens Retter, —
og Dagens Ret var Fisk, —
den kogte Torsk blev slet ikke vraget.
Han rejste sig ved Bordet
øg slog paa sit Glas.
Han spurgte ej om Ordet,
han skaffed selv sig Plads —
saa gav han sit Besyv med i Laget.

Han holdt dem en Tale
med Fynd og med Klem,
uden Hoved eller Hale,
men ganske ligefrem,
som Ordene nu faldt paa hans Tunge.
Og Gæsterne, de rejste sig
fra Bordet og gik ud:
„Den Mand er dog for gal snart,
han er grov som en Stud,
han er værre end de allerværste unge!“

Det blev en ren Skandale,
der blev nedlagt Protest.
Han skaanede jo ingen,
hverken Læg eller Præst,
og hans Trumfen i Bordet og hans Banden!

Og saa mangled han Respekt for
det, alle bedst kan li'e,
og tog slet ikke Hensyn
til det gamle Maskepi,
ja vist, han var forskrevet — til Fanden!

De andre gik udenfor —
de drak nok Sodavand —
han blev siddende tilbage,
han var sin egen Mand
og agtede saa lidt de andres Sager:
„I Glasset er Burgunder,
den luer dunkelrød.
Og Pigens Kind kan blusse,
og Pigens Mund er sød,
og Pigerne skal kysses, før det dager."

De gamle Guder døde,
de ny gik samme Vej.
Ingen af de Dele
just voldte stor Staahej,
trods alle Skrig af ny og gamle Klærker.
Tilbage blev der kun
en Smule Menneskетro
paa det gode og det sande,
der i Mennesket kan bo. —
Den Tro skal løfte Fremtidens Mærker.

En Tro paa Mandens Ret
til at ville endnu,
paa Kvindens Magt og Evne
til at ildne hans Hu —
selv paa Livets allertrangeste Stier! —

Tak da, vor gode Mester,
som paa Trods af alting tror,
for de bedske og de æggende
alvorlige Ord,
for de friske, evig unge Melodier.

Du har mættet mit Øre med Klange —

Du har mættet mit Øre med Klange
af hviskende, søde Ord.
Du har fyldt mig Brystet med Sange
om Lykken og Glæden paa Jord.

De Sange for dig skal lyde
ud fra vor Kærligheds Maj

og gennem Livet dig bryde
en straalende Dronningevej.

De Sange skal løfte os trætte
og skynde vort Arbejd frem.
Signende skal de flette
Fredshegnet om vort Hjem.

Og endnu skal Sangene minde
om Lykken, vi unge har kendt,
naar du sidder som gammel Kvinde,
og min Manddomsgærning er endt.

Da skal du Sangene spille
for mig i Skumringens Stund,
naar alt omkring os er stille,
og vi begge længes mod Blund.

For de Sanges Glans ikke falmer,
hvis Toner Vaaren os gav:
de eneste rette Salmer
ved vor Brudefærd og vor Grav.

Saa svandt da Aaret —

Saa svandt da Aaret, og det var godt —
hvor vugged det sig dog graat i graat
frem over Dagenes Bølger!
Men Tiden har en mærkelig Hast, —
naa, det kan hænde, det er en Last,
som én Gang med Tiden følger.

Og Alvorsmanden faar Hyre nok:
at veje alle de Dages Flok
og se sig langligt tilbage

og melde, hvorledes Kursen stod,
og hvordan Strømmen sank Fod for Fod —
den gamle Alvorsmands-Klage.

Ja vist, det hele var desperat!
Hvad blev der virket for Folk og Stat
for Lighed, for Frihed, for Loven?
Saa mange Løfter blev varslet ind —
saa mange Viljer, saa mange Sind,
som der er Træer i Skoven!

Naa, blæse være med alt det Kram!
Jeg siger det frit — maaské til min Skam, —
at min Moral er en anden.
Jeg bryder fejl mig om Folkets Tarv,
om Statens Vel og om Slægtens Arv,
og „Tiden“ giver jeg Fanden.

Smaatskaarne Tid, som vi unge saa',
hvad har du vel, du kan byde paa
til Kost paa vor Fremtidsfærden?
Du er saa ussel, saa arm og trist —
men Pokker være dog Pessimist,
— nej, der er Sol over Verden.

Et eneste Kys af min elsktes Mund,
det er den Lægedom, stærk og sund,
som tager bort mine Sorger.
Løftet hun gav mig med samt sin Tro,
er mere værd end hvad paa mit Bo
Alverdens Jøder mig borger.

Det bedste Minde — Du gamle Aar —
jeg tager med mig, naar frem jeg gaar
nu mod det ubekendte:

en Stjærnenat paa en Vintervej,
hvor der var ingen, undtagen jeg
og hun, som loved at vente.

Ja, vent kun trolig, min unge Brud!
Det nye Aar bringer gode Bud
for to, som elsker hinanden.
Lad andre vade i Kævl og Prat,
lad andre gøgle for Folk og Stat —
vi giver Tiderne Fanden.

Vi agter ikke paa Slægtens Vé;
hvad der skal hænde, lad det kun ske,
alt efter Dagens Nykke.
Hos dig jeg vandt — uden mindste Krav —
min Fremtid, den Gang til mig du gav —
Fred og Nytaar og Lykke.

Ved Babylons Floder.

Ved Babylons Floder vi sidder, et Folk, landflygtigt,
i Graad;
vi spejder mod Fjærnets Vidder om Trøst og signende
Raad.
Men spildte er vore Bønner, og Skæbnen er klippekold,
Jehovas fortabte Sønner er dømte til Fjendevold.
Kun Minderne Bud os bringer fra det Paradis, som
blev lukt,
de spiler dødstrætte Vinger ud til den evige Flugt.

Henover Babylons Floder de stryger hjemover, hjem
mod dig, vor Dronning, vor Moder, du stolte Jerusalem.

De bringer os Bud om en øde, erobret og plyndret
Stad,
hvis Kongeslægter er døde, mens Folket er splittet ad.
En Klippe med stejltskaarne Rande, gold som en
tiende Sorg,
hvor Zion kroned sin Pande med Davids gyldene Borg.
Og hvor Morias Søjler de slanke en Gang sig løfted
mod Sky
som Hymner af Menneskets Tanke mod Guddommens
straalende Ry,
dér Livet pjalteklædt træller i Hytter om Murenes
Fod,
og kun Askedyngerne melder, hvor fordum Altrene
stod.

Vi sidder ved Babylons Floder, og ingen kan være glad
fjærnt fra dig, vor dyre Moder, vor sagnstore Konge-
stad.
Men aldrig vi dog fornægter dit Navn, din Gud og
dit Sprog,
trods fjendtlige, vantro Slægter, der spændte Verden
i Aag.
Deres Hænder er knyttet imod dig, deres Tunger
har Had og Spot,
skønt én Gang de laa for Fod dig, da du var Hersker
og Drot.
Men dine evige Sange forstummer ikke paa Jord,
saalænge en stakkels Fange paa din Genfødelse tror.

Dit nybygte Tempel skal huse Profeter endnu en Gang,
og Davids Salmer skal bruse med Dommens Basuners
Klang.

Af Tidens sløvede Dvale skal store Følelser gaa,
den evige Sandheds Tale paany skal troende faa.
Til da vil taalmodig vi bøje vort Hoved i Smærte ned,
og elske med større Føje dig for den Skæbne, du léd,
og vente ved Babylons Floder, til én Gang vi rækker frem
til dig, vor Dronning, vor Moder, du nye Jerusalem.

Phoibos Apollo.

Til Ove Rode.

Jeg saa' ham for mig, min Ven, saa tit
jeg dvælede i din Stue:
den stolte Gud med det sejrende Blik
over den søndrede Bue.

Blændende nøgen, statueskøn,
han knejste i Krogen inde
med Blikket fuldt af guddommelig Haan
vendt mod den fældede Fjende.

Det var Phoibos Apollo, — den hedenske Gud
for Lyrens og Buens Strænge —
der stod som Penat i dit hedenske Hjem,
fra du og din Broder var Drenge.

Han stod dèr og saa' over Stuen ud,
rolig og død i sin Kulde,
som om han slet ikke fattede selv,
hvad netop blandt os han skulde —

blandt os, som flokkedes i dit Hjem
til saa mangt et dundrende Gilde,
hvor det hændte, at Skønhedskravet blev glemt,
og at Vinløvet var af det vilde.

* * *

Men han stod der ogsaa stundom ved Lag,
hvor Tonen var mere dæmpet,

hvor vi drak lidt mindre og talte lidt mer,
hvor der veksledes Ord og blev kæmpet, —

hvor unge Tanker fandt frit sit Sprog,
— som det nu bedst kunde passe —
hvor der førtes Hug mod saa mange Ting,
og Hug, som stundom var hvasse, —

hvor alt det Had, som vi gemmer paa
og oftest saa sky maa fjæle,
og al vor Lede og Trods og Foragt
ubundet, tvangløst fik Mæle.

Og Ordene skifted, og Timerne fløj,
— Nattens de glidende Stunder.
En enkelt vrøvler, en enkelt er ør,
en enkelt paa Sofaen blunder.

Men der er Latter og Spøg og Skæmt,
som Vej til Hjærterne finder,
og skælmske, drillende Ord og Smil
af unge, livsglade Kvinder.

Og vi sidder saa hyggelig lunt i dit Bo
— den lille, kætterske Skare —
mens Borgerne snorker og drømmer fjærnt
om Fred og slet ingen Fare.

og aner ikke, hvad Løfter her
under Bægerklang bliver givet
om Kamp mod det hele, forældede Ross,
for det friske, det unge, for Livet.

* * *

Jeg ser ham for mig, min Ven, endnu,
naar jeg dvæler saa tit i din Stue:

den stolte Gud med det sejrende Blik
over den søndrede Bue.

Han hører dog vistnok til Kredsen med
og drives ikke af Laget
ved et dristigt Ord, som i ærbar Kreds
af Borgermænd sikkert blev vraget.

Hans løftede Arm viser Vejen frem
— den Vej, vi helst vilde træde.
Og den unge Gud lader ikke haant
om vor Ungdoms Letsind og Glæde.

Han hader som vi det flove, det graa
og alt det forældede gamle.
Og traf vore Pile saa sikkert som hans,
snart skulde i Støvet det ramle.

Hans løftede Arm viser Vejen frem
— Hedningeguden den høje,
den eneste Gud, for hvem vi til Bøn
og Andagt Knæet gad bøje.

Han staar dér, ung og stolt som vort Haab,
i Hjørnet af Stuen inde
med Blikket fuldt af sejrende Haan
vendt mod den fældede Fjende.

Ungdommens Gud og Letsindets Gud
og Sangenes evige Mester!
Og vi unge skal sætte hans Bue i Stand
af de gamle, søndrede Rester!

INDHOLD.

	Side
Det hændte	1.
Mellem Slagene	3.
En mærket Mand	13.
Fra Esromsø	15.
Saa tit paa dig jeg tænker	17.
Mellem Grave	19.
Ved et Sølvbryllup i Høst	24.
Romeo synger til Julie	27.
I en Stambog	32.
Ungdom	33.
For Bonden	37.
Farvel	40.
En Vise om P. A. Heiberg	43.
Sommernat	46.
Til mine Forældre	48.
Henrik Ibsen	52.
Pinse	58.

Side

Afguderi . . . . . 61.
Et Digt . . . . . 64.
Der kuler — — . . . . . 66.
Santa Maria . . . . . 69.
Opraab . . . . . 71.
J. P. Jacobsen . . . . . 73.
Husker Du . . . . . 75.
Graavejr . . . . . 78.
Fra Sommerkoncerten . . . . . 80.
Korsfarere . . . . . 88.
Valgvers . . . . . 94.
Nocturne . . . . . 98.
Kong Midas . . . . . 105.
Gærderose . . . . . 110.
I Kloster . . . . . 112.
Du kom ej som Fredens Due — . . . . . 115.
Kom, lad os hvile . . . . . 118.
Til Holger Drachmann . . . . . 121.
Du har mættet mit Øre med Klange — . . . . . 126.
Saa svandt da Aaret . . . . . 129.
Ved Babylons Floder . . . . . 133.
Phoibos Apollo . . . . . 137.

Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover).